

TÁVOLI ORSZÁGOK

Brazília

Brazília területe 8,500.000 km² azaz 25-ször akkora, mint Jugoszlávia. Ebből a területből 2,500.000 km² lakhatatlan, szubtrópusi őserdő. A lakható területen közel 45 millió ember él.

Brazília őstermelő ország. Gazdasági életének legfontosabb tényezője: buja növényzetű földje. Az erdők terményei között a legfontosabbak: a kaucsuk (1923-ban 22 millió kg. termeltek), a paraguayi tea (átlagos évi kivitel 58 millió kg.). A kávétermelésben első helyen áll a világon. A világtermelés 1.350 millió kg. kávé, ebből 877 millió kg. Brazília termel. Kakaótermelésben a második helyen áll 72,400 tonnával (Aranypart termelése 223.300 tonna). Igen gazdag vasérc (20 milliárd tonna) és mangánérc (40 millió tonna) készlete, valamint fejlett salétrombányászata van. (Innen az erős náci-propaganda. Németországnak ezekre az ásványokra nagy szüksége van, nélküli.) Szénben szegény, csak a déli részeken vannak kisebb telepek.

Brazília lakossága nagyon kevert. Óslakói, az indiánok, még ma sem olvadtak össze a bevándorolt európaiakkal. A harcias törzsek erélyes ellenállást fejtettek ki az európai bevándorlással szemben. Rengeteg véráldozattal igyekeztek megakadályozni földjük elrablását, de a puskák és ágyúk ellen kezdetleges nyilaikkal nem sokáig folytathattak harcot. Nem akartak a fehérek rabszolgái lenni s így inkább az őserdőbe vonultak vissza. A fehérek között maradtak legnagyobb részét, az európaiak által behurcolt „kultúra”: pálinka, fegyver és szifilisz elpusztította. A hódító portugál telepesek kezdetben nem igen tudtak mit kezdeni az elfoglalt hatalmas földdarabbal. Nagy hiány mutatkozott munkaerőben. A helyzetet Las Casas szerzetes mentette meg, akinek agyában a rabszolgaság modernebb formájának korszakalkotó gondolata megszületett. Milliók néger tömegeket szállítottak át Afrikából Amerikába. Emellett a keresztény eszme is terjedt, mert mielőtt a feketét rabszolgának eladták volna, annak rendje és módja szerint megkeresztelték. Akik a kereszténységet vonakodtak felvenni, a keresztelő patak vizében lelték halálukat, a kegyeslelkű hittérítők buzgalmából. Valóságos hadjárat indult meg a négerek ellen és a rabszolgakereskedés csakhamar kitűnően jövedelmező vállalkozás lett. A portugálok és spanyolok e célra külön flottákat tartottak fenn. A jó üzlet és a bús haszon a többi nemzetek irigységét is felkeltette s nemsokára az egész művelt nyugati világ belesodródott a szégyenletes emberkereskedésbe. Milliószámra rabolták össze a szerencsétlen feketéket az afrikai partokon, hogy néhány ezret az óceán túlsó felére szállíthassanak. Alig pár év-tized alatt a latin népek közel egymillió feketét hurcoltak Amerikába, de ez a szám csak az „árú” átvett mennyiségét jelzi, mert az állatias bánásmód folytán átlag 60% pusztult el útközben, a legyengülteket pedig, mivel nem vették meg az ültetvényesek, még ott a kikötőkben a vízbe hányták. Ebben a díszes iparágban az angolok vitték el a pálmát, mert egyedül ők 1650—1800 között

több, mint 2 millió nébert adtak el a középamerikai ültetvényeseknek. Jellemző az angol kereskedők kapzsiságára, hogy az emberpusztító üzérkedés monopoliumát, a rabszolgakereskedés engedélyét szerződésileg ezer évre előre lekötötték (vagyis Kr. u. 2600-ig). Ennek fejében évenként két elefánt vételárát fizette be az államkincstárba az Angol Királyi Afrikatársaság, amelynek elnöke a mindenkori yorki herceg volt. Azzal azonban már nem számoltak, hogy mi lesz akkor Angliával, ha a színes népek öntudatra ébrednek.

Az európai „civilizáció” csak jajszót és nyomorúságot hozott a színes népek életébe. A hódítók elfoglalták földjeiket, feldúlták falvaikat, elrabolták vagyonukat és korbácsütésekkel hajtották őket munkára. Hogy milyen emberpusztítást vittek véghez Amerika földjén, az az indián őslakosság kiirtásában és az áthurcolt fekete milliók pusztulásából tisztán kiviláglik. S mindez miért történt? A Középamerikába szállított négereknek azért kellett százezrével elpusztulniuk, hogy félévszázad múlva a gyufa-, rez-, kaucsuk-, csokoládé- és kávé-királyok, dollármilliomosok, a Wall-street mai urai, zavartalanul élvezhessék az élet minden örömét, Kalifornia kék ege alatt, vagy az európai üdülőhelyeken.

Ebből az emberpusztításból Brazília is derekasan kivette a részét. Brazília összlakossága 1800-ban 4 millió, ennek körülbelül 60%-a rabszolga volt. 1851-ben betiltják a rabszolgakereskedést, de 1871-ben még mindig kétmillió rabszolga dolgozik az ültetvényeken. 1888-ban, a rabszolgarendszer eltörlésének idején csak 740 ezer nébert talált a népszámlálás.

Ma így oszlik meg Brazília lakossága:

fehér	51 %*)
fehér és néger keverék (mulatt)	22%
néger	14%
fehér és indián keverék (meztic)	11%
indián	2%

1500-ban lépett az első fehér ember, Vizente Janez Pinzan, spanyol tengernagy Brazília földjére. Utána Portugália nevében Cabral foglalja le és angol, francia és holland hódító szándékok dacára 1624-ig Portugália birtokában marad. Akkor hollandok foglalják el, de 1654-ben a portugál telepesek felszabadító harcot indítanak, melyet csakhamar siker is koronáz. A portugálok uralma ezután zavartalan is, a polgári forradalmak idejéig. Brazília története szorosan összefügg Portugália történelmével és az európai események erős kihatással vannak rá. Napoleon elől Portugália királya Braziliába menekül és így lesz röviddel utána Brazília császárság 1822-ben, amelynek függetlenségét 1825-ben Portugália is elismeri.

A dinasztia magának tömegalapot keresve, az újonnan alakult

*) Ebből kb. 1.000.000 német és ideszámítják a majdnem ugyanannyi japánt is.

polgárságra támaszkodik. A társadalmi szerephez jutó új rend, a polgárság érdeke volt a rabszolgák felszabadítása, hogy szabad ipari munkaerő álljon rendelkezésére és a fogyasztópiac bővüljön. Az uralkodó család ezeket a törekvéseket támogatva összeütkezésbe kerül Brazília eddig uralkodó rétegével, a nagyültetvényesekkel. A rabszolgák behurcolását már 1851-ben betiltják, de az új rendszer végleges győzelme, a rabszolgafelszabadítással csak 1888-ban következik be.

Az Európát megrázó polgári forradalmak hatalmas emberanyagot löktek Braziliába. Különösen franciák és németek vándorolnak ki tömegesen a hazai reakció üldözése elől. A braziliai kormány a német bevándorlás ellensúlyozására a nyolcvanas években kénytelen olasz és lengyel telepéseknek előnyös bevándorlási feltételeket nyújtani. A németek ugyanis nem olvadtak be a latin közösségbe, hanem híven megőrizték nemzeti sajátosságaikat és külön szigeteket alkottak. A bevándorlók magukkal hozzák az európai szabadságesszméket és a polgárság új harcát kezd ezúttal a dinasztia ellen, mely harcban a telepésekkel köt szövetséget. 1891. február 24-én kikiáltják a szövetséges köztársaságot (Estados Unidos do Brazil), mely 20 független államból, egy szövetségi területből és egy semleges territóriumából állott. Az államok továbbra is megtartották önkormányzatukat, csak a had- és pénzügyeket központosították.

Az országot a XX. század elején heves társadalmi harcok rázták meg. Ezek kisebb megszakításokkal a világháború után is folytatódtak.

A beköszöntő gazdasági válság Braziliát is alaposan kikezdi. Főjövödelmének forrásai: a kávé és kaucsuk nem találnak piacra. A kávé tíz millió zsákszámra dobálják a tengerbe. A válság a tömegek nagyfokú elszegényedését vonja maga után és ezzel egyidejűleg a tömegek elégedetlenségét szítja. Ezt használja fel Vargas, hogy baloldali programmal elérje az elnöki széket. De ő is, épúgy, mint elődje, Prestes, tehetetlen a gazdasági erővel szemben. A nép nyomora fokozódik és amikor Vargas programot változtatva, a jobboldallal szövetkezik, a tömeg hangulata ellene fordul. Látva, hogy helyzete megrendül, erőszakos eszközökhöz folyamodik. Átvág a szélső jobboldalra és minden erejével a fasiszta pártok szervezkedését és fejlődését segíti.

A külpolitikai helyzet szintén segítségére volt a fasiszmusnak. Az angol tőkének nagy befolyása volt Braziliában. A bankokat, nagyvállalatokat angolok pénzelték. A világháború folytán azonban az angol termelésben is nagy nehézségek állottak elő. Anglia az ottavai egyezményrel (1932.) bezárta kapuit a külföldi áruk előtt. Brazília ezzel elveszti egyik legnagyobb fogyasztóját. A sterling-blokkhoz szorosan kapcsolt brazil pénzügyvilágot az angol font leértékelésével is nehéz csapás érte.

Az európai fasiszmus természetesen igyekszik kihasználni a